

Projekt č.1)

Žiadateľ: Združenie FEMAN, Zvonárska 23, 040 01 Košice
Prevádzka: Európsky dom – Spišská Kapitula / Spišské Podhradie
Program 2: Kultúra znevýhodnených skupín
Podprogram 2.4: Neformálne vzdelávanie a výskum
Názov projektu : „TMAVOMODRÝ SVET 2020 / SVET NEVIDIACICH, HLUCHOSLEPÝCH A SLABOZRÁKÝCH DETÍ“

Zmluva : MK-4794/2020-423
Výška poskytnutej dotácie: 5.000,00 EUR
Výška spolufinancovania 5%: 785,00 EUR
Termín realizácie: september – december 2020

1. CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

Projekt je voľne pokračuje na aktivity realizované v predchádzajúcich rokoch v rámci „TMS“, ktorý s partnermi realizujeme od roku 2004 s malými prestávkami, pravidelne od roku 2014 v spolupráci s partnermi a s finančným príspevkom Ministerstva kultúry SR.

Strata, alebo poškodenie zraku spôsobuje v živote človeka mnoho zmien a problémov pri zvládaní každodenných situácií, ako sú samostatný pohyb, komunikácia s inými ľuďmi a samotná integrácia do spoločnosti. Nie všetci zrakovo postihnutí ľudia chcú požiadať o pomoc vidiacich spoluobčanov a vo svojich snahách môžu naraziť na zdanlivo neriešiteľný problém.

Problém spočíva v tom, že zrakovo postihnutý jedinec sa nemusí vždy prejavovať ako človek s tmavými okuliarmi a bielou slepeckou paličkou, ktorá na prvý pohľad identifikuje zrakové postihnutie. Keďže jeho postihnutie nie je viditeľné na prvý pohľad, môžu nastať situácie keď sú na týchto ľudí kladené požiadavky často presahujúce ich možnosti a schopnosti.

Ak k tomu prirátame aj hluchoslepotu, ktorá je kombináciou postihnutia zraku a sluchu, spôsobuje to následne extrémne ťažkosti v oblasti výchovy a vzdelávania, v pracovnom a spoločenskom živote, v mobilite a v prístupe k informáciám. Vstúpiť do tohto sveta, znamená aj zistenie, že život slepeho, alebo hluchoslepeho človeka nemusí byť prázdny prežívaním, ale že stačí zmeniť pohľad a zmysľovanie nás zdravých ľudí a dokázať prekonať bariéry.

Na druhej strane dochádza k prílišným prejavom súcitu a ľútosti, čo ešte viac môže ublížiť alebo podceniť schopnosti zrakovo postihnutého človeka. Často však dochádza k prípadom, kedy ten istý problém u dvoch jedincov s rovnakým stupňom zrakového postihnutia pre jedného predstavuje neriešiteľnú úlohu, zatiaľ čo ten druhý ju môže hravo zdolať. Správny predošlý pedagogický prístup, cielený tréning zvyšných fungujúcich zmyslov a nácvik používania pomôcok určených pre zrakovo postihnutých jedincov pod odborným dohľadom, je tajomstvom úspechu a cestou k samostatnosti. Ak sa k tomuto pridruží zdravé sebadomie pestované vierou vo vlastné schopnosti a možnosti, máme tu plnohodnotného jedinca, ktorý je schopný a ochotný vrátiť spoločnosti vloženu dôveru, čas a energiu a stať sa jej produktívnym členom tvoriacim hodnoty.

Zo štatistík vyplýva, že na východnom Slovensku, t.j. Prešovskom a Košickom vyššom územnom celku žije približne 1,5 – 2% ľudí so zrakovým postihnutím vyššieho stupňa. Z toho najväčšie percento žije v oblasti Spiša, kde sú vytvorené aj špecializované zariadenia napr. školské a vzdelávacie. Práve tieto trpia akútnym nedostatkom finančných prostriedkov, ktoré by im umožňovali plnohodnotnú integráciu ich zverencov. Často krát sa stáva, že dostupné finančné prostriedky sotva pokryjú základnú réžiu zariadenia. Po nástupe globálnej ekonomickej krízy badáme úpadok v organizovaní podujatí a projektov, ktoré by hendikepovanej mládeži umožnili uniknúť z bežnej školskej praxe a venovať sa tvorivej činnosti. Dôvod je prostý. Ak sa v stenčenom rozpočte zariadení nájdú finančné prostriedky používajú sa na zakúpenie potrebných špecializovaných pomôcok. Úlohou projektu je tento nelichotivý stav aspoň z časti zmeniť a to aj pomocou nasledujúcich aktivít plánovaných v rámci projektu. Realitou súčasnosti je skutočnosť, že deti v čase krízy zostávajú cez víkendy v internátoch, kvôli finančným ťažkostiam rodičov, ktorí v dôsledku krízy šetria a j v tejto oblasti, žiaľ aj na deťoch (doprava, strava, ošatenie, pomôcky....)

Aktivity v rámci projektu:

- 1; Priestorová orientácia a pohyb slabozrakých
 - technika pohybu s bielou palicou
 - výcvik orientácie – analýza priestoru s efektívnym využitím integrácie ostatných zmyslov a zvyškov zraku
 - technika pohybu s vidiacim sprievodcom, vyhýbanie sa prekážkam
 - technika bezpečného pohybu bez bielej palice
 - výcvik orientácie spojený s analýzou priestoru
 - výcvik sluchu
 - čítanie reliéfnych máp

- 2; Kreatívna tvorba
 - pracovné skupiny zamerané na spracovanie hliny, papiera, výrobkov z kože, dreva, sebarealizácia, maľovanie, kreslenie
 - tanec/šport, hudba a spev, s cieľom naštudovania hudobného čísla a jeho prezentácie pri ukončení projektu
 - stretnutia so zameraním na, informácie o literatúre pre nevidiacich, dostupnosť danej literatúry, vytvorenie krátkej divadelnej scény

- 3; Sebaobsluha
 - rozvoj komunikačných zručností – používanie telefónu, magnetofónu
 - narábanie s pracovnými nástrojmi
 - realizácia jednoduchých opráv a činností
 - precvičovanie techniky čítania a písania Braillovoho písma, písanie na špeciálnom kancelárskom stroji pre písanie v Braillovom písme

- 4; Mediálne a hudobné zručnosti, dejiny a čítanie / počúvanie a muzikoterapia
 - rozvíjanie schopnosti nadviazať kontakt a predstaviť sa
 - stretnutia so zameraním na literárnu činnosť – nácvik správnych techník prednesu, verbálnej komunikácie a výslovnosti
 - masmediálna komunikácia v praxi- nácvik kreatívneho myslenia pri písaní krátkych situačných článkov
 - vplyv masovokomunikačných prostriedkov na verejné dianie a dopady ich zneužitia v bežnom živote
 - čo dokáže technika – pomoc pri narábaní s prvkami komunikačných kanálov ako sú film, internet
 - vplyv hudby na vnemy detí, počúvanie hudby, zvukov, tónov, hudobných nástrojov

Projekt č.2)

Žiadateľ: Združenie FEMAN, Zvonárska 23, 040 01 Košice
Prevádzka: Európsky dom – Spišská Kapitula / Spišské Podhradie
Program 2: Kultúra znevýhodnených skupín
Podprogram 2.4: Neformálne vzdelávanie a výskum
Názov projektu : „ROZPRÁVKOVÍ DETEKTÍVI, POVIEDKY
A ROZPRÁVKOVÝ DOM“
festival rozprávok a tvorivých dielní pre deti s Dawnovým
syndrómom a inak znevýhodnené osoby

Zmluva : MK-4771/2020-423
Výška poskytnutej dotácie: 5.000,00 EUR
Výška spolufinancovania 5%: 665,00 EUR
Termín realizácie: september – december 2020

1. CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

Úlohou projektu je podpora čítania, rozprávania, pochopenie textov a zmyslu rozprávok, bájok a poviedok, ako aj zlepšenie obrazotvornosti po prečítaní textov z rozprávkových kníh u detí a mládeže so zdravotným postihnutím, u detí a mládeže s Dawnovým syndrómom a u detí z detských domovov, marginalizovaných skupín a špeciálnych základných škôl, ktoré navštevujú deti so sociálne vylúčeného prostredia. Nemalou mierou projekt prispieva aj k podpore „mladých, nadaných spisovateľov“ ktorí v rámci projektu môžu prezentovať svoje „literárne prvotiny“ pokusy, rozprávky, alebo poviedky, ktoré napísali a s ktorými by sa chceli podeliť. Význam v projekte spočíva aj v možnosti pomoci deťom a mládeži so zdravotným znevýhodnením, deťom zo znevýhodneného prostredia a so zrakovým handicapom, ako aj deťom z marginalizovaných skupín ľahší a zábavnou formou realizovaný „otvorejší“

prístup k literatúre, ku knihe, poviedkam i rozprávkam. Práve realizáciou projektu „ROZPRÁVKOVÍ DETEKTÍVI, POVIEDKY A ROZPRÁVKOVÝ DOM“ sú za prítomnosti autorov - rozprávky a poviedky veľmi blízko k deťom a mládeži, ktorí sú do projektu zapojení, či už ako samotní „detskí autori, spisovatelia“ alebo ako poslucháči. Už samotný názov projektu evokuje u čitateľa spôsob, akým autori rozprávok a poviedok, ako aj samotné deti tieto rozprávky dokážu čítať, porozumieť ich textom a obsahu. Rozprávky pre deti so zrakovým postihnutím písané v braillovom písme, v ktorom boli aj rozprávky vydané, aktívne napomáhajú deťom pri výučbe znakov daného písma, pričom deti a mládež ako „rozprávkoví detektívi“ sa učili v rámci projektu orientovať sa v tejto znakovnej reči nielen na pôde edukačno-výchovných zariadení, ale aj v neformálnom prostredí tvorivých dielní, pri aktivitách spojených s výletmi a objavovaním nepoznaného prostredia mestských knižníc a prírody. Samotná prítomnosť autorov rozprávkových kníh, čítanie rozprávok autormi, ale aj samotnými „detskými autormi“ pre porotou a svojimi spolužiakmi, ako aj čítanie bájok a poviedok, ich tvorba a príprava v tomto projekte len vzbudzuje vyšší záujem u detí o čítanie samotných knižných publikácií, ako u samotných účastníkov v projekte, tak aj u prítomných rodičov, ktorí sa projektu ako prísediace osoby zúčastnili.

Cieľom projektu je podpora kultúrnych aktivít (čítanie, rozprávanie, spracovanie textov, rozvoj jazykových zručností, vnímanie, intuícia, spracovanie informácií, obrazotvornosť...) u detí a osôb so zdravotným postihnutím, deťom so sociálne znevýhodnených skupín obyvateľstva, deťom z detských domovov a deťom z marginalizovaných skupín.

Jedným z cieľov v projekte je aj naštudovanie „Vianočného divadelného predstavenia“ detí a mládeže s dawnovým syndrómom, detí z detských domovov a sociálne odkázaných skupín. Zdravotné postihnutie môžeme definovať ako akúkoľvek duševnú, telesnú, dočasnú, dlhodobú alebo trvalú poruchu alebo handicap, ktorý osobám so zdravotným postihnutím bráni prispôbovať sa bežným nárokom života. Zdravotné postihnutie zahŕňa množstvo funkčných obmedzení, ktoré sa vyskytujú v spoločnosti v každej krajine na svete. Môže byť telesné, psychické a kombinované. Zdravotný postih, akým je napríklad poškodenie zraku alebo narušená komunikačná schopnosť, či už dočasné alebo trvalé, indukujú v živote človeka mnoho ťažkostí, zmien a problémov pri zvládaní každodenných situácií - ako sú samostatný pohyb, komunikácia s inými osobami, či samotná integrácia do spoločnosti. Nie všetci postihnutí sú schopní požiadať o pomoc zdravých spoluobčanov a tým pádom sa ešte viac narastá tlak a psychické napätie, frustrácia. Osoby akýmkoľvek spôsobom postihnuté majú problém s integráciou do spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Úlohou projektu je umožniť deťom a mládeži zo znevýhodneného prostredia a so zrakovým handicapom ľahší a konkrétnejší prístup k literatúre, ku knihe a k rozprávkam. Práve "ROZPRÁVKY a POVIEDKY" boli stále najbližšou literatúrou pre deti a mládež. Už samotný názov projektu evokuje u čitateľa spôsob, akým deti budú tieto rozprávky čítať. Braillove písma, v ktorom sú niektoré rozprávky vydané, aktívne napomáha deťom pri výučbe znakov daného písma, pričom deti a mládež ako „detektívi“ sa učia orientovať v tejto znakovnej reči nielen na pôde edukačno-výchovných zariadení, ale aj v neformálnom prostredí tvorivých dielní, pri aktivitách spojených s výletmi a objavovaním nepoznaného prostredia, mestských knižníc a prírody.

Do projektu sú zapojené deti:

- Zo sociálneho divadla Hopi Hope v Košiciach s dawnovým syndrómom
- Žiaci spojenej školy Opatovská 101 v Košiciach
- Žiaci Spojenej školy internátnej pre slabozraké a nevidiace deti v Levoči
- Deti a mládež z nízko rozvinutých oblastí Východoslovenského regiónu s obmedzenými možnosťami uplatnenia sa na pracovnom trhu
- Mladí ľudia so zrakovým postihnutím
- Deti z detských domovov a špeciálnych škôl
- Obyvatelia miest a návštevníci knižníc, kde sa podujatie a aktivity budú realizovať
- Deti zo špecializovaných ZŠ

Gestorom projektu je spisovateľ, autor rozprávok a poviedok pre deti – Ján Pochanič.

Informácie: www.feman.sk ; www.europskydom.sk